

znanju, koje nije racionalno, filozofiji, koja nije metafizika i mišljenju, koje nije logičko, ali jeste *filozofsko*. "Možda postoji carstvo mudrosti iz kojeg je logičar prognan". - Hajdeger tvrdi da je Niče morao *misliti* metafizički ako je „svoju najdublju misao tumačio i shvatao polazeći od dioniskog“, što ipak ne znači da bi u takvom mišljenju sve moglo biti *dostupno* metafizičkom mišljenju. U Homerovo doba „čast je herojska pretenzija na pravo, prema veličini zasluge“, a „homerski čovjek je arhetip *homo heroicus*-a“. U sklopu težnje za pobedom uočava se i težnja za prvenstvom, pohvalom i slavom, što Niče smatra najznačajnijim izrazom helenskog praktičkog života pre Sokrata. Za potkrepljivanje ovakve teze Đurić podseća na Homerovu *agonističnu parolu*: „Svagda najbolji biti i odličan između drugih" - iz Ilijade.

Kako je Sokrat „neposredno odgovoran za smrt tragedije“, odgovoran je i za dekadenciju povesnog i životnog konteksta koji Sokrat omogućava. „Pri herojskom stremljenju pojedinca u opštost, pri pokušaju da strese okove individuacije pa da sam bude ono jedno svetsko biće“ razvija se, prema Niče, autentični stav helenskog čoveka, a pomenuti kontekst se odlikuje držanjem koje je čoveku adekvatno, a još uvek ne poznaje velike etičke koncepcije, pa je nužno dospeo u koliziju sa metafizičkom strukturom vrednosti, koja nema mehanizam da se suoči sa onim što je opasno za celokupan misaoni korpus – sa onim bezumnim, iracionalnim, životnim i bezpojmovnim: „herojski duh, koji se ne pojavljuje samo u Heraklita, kao koren helenskog duha, pokazuje se kao duhovni koren i u heraklitovca Ničea, koji je kao dečak voleo ratne igre. (...) Kao i Heraklit, i Niče brani borbu: „Vi kažete, dobra stvar je ono što rat čini svetim? A ja kažem: dobra borba je ono što svaku stvar čini svetom.“ „Rat i hrabrost više su velikih stvari učinili nego ljubav prema blišnjem. Đurić naglašava i zanimljivu vezu između Heraklita i Ničea: Heraklit je „aristokrat, koji je pripadao rodu Kodrida, iz kojeg su birani efeški kraljevi, a Niče sam kaže o sebi:“A ipak su moji preci bili poljski plemići; ja imam otuda u telu mnogo drskih instinkata, ko zna?“.

Vidljiva je, međutim, Ničeova nespремnost da se eksplicitno i direktno obračuna sa svojim filozofskim prethodnicima, budući da se odgovornost za određene koncepcije, koju on pripisuje jednom autoru, često može pripisati i mnogim drugim filozofima, od kojih neki imaju i presudniju ulogu, a koje Niče ne uključuje u svoja razmatranja. To može da se odnosi pre svega na predsokratovske etičke koncepcije, koje Niče izostavlja iz svoje kritike, najviše od svih na Heraklita – čija